

Milyen környezetet 'építünk'?

A tervezett beépítéssel és környezet-alakítással az elsődleges célunk az volt, hogy elkerüljük az ipikus, urbanizált városi teret kialakítását, amelyek erős hőszigeteléssel rendelkeznek. Ennek elérése érdekében olyan infrastrukturális hálózat behozatalát javasoljuk, amelyek együttesen tudnak kialakítani egy élhetőbb városi teret. A klímaváltozással való alkalmazkodás több párhuzamos rétegből áll össze: a zöldinfrastruktúra, a szél, az árnyék és a víz együttesen fejtik ki hatásukat.

A városokban az ember jelenlétéből adódóan az ökológiai szisztémák jelentős hányada felborult. Az emberi társadalom számára is fontos, hogy a városokban is jelen legyen az állat- és növényfajok sokszínűsége. A változó klímával átálakul ez a rendszer is és a mesterséges természeti környezetet tekintetben fontos, hogy olyan fajok kerüljenek a rendszerbe, amelyek bírni fogják a megváltozott körülményeket.

Fontosnak tartjuk, hogy ne csak vizuálisan és energetikai szempontból hordozzon magában a projekt üzenet, hanem társadalmi szempontból is. Feladatunk tekintjük, hogy a városi szövetben biztosítsuk és újra tudatosítsuk a természettel való kapcsolatot. Ez részben a növényzet minőségének és mennyiségének növeléséből is áll, de fontos a természetes folyamatok tudatosítása is. Ezeknek minél több helyen láthatónak és élményszerűnek kell lenniük. Az esővíz nyílt színi gyűjtése és újrahaznosítása, szikkasztása vagy a szelektív hulladékgyűjtés és komposztálás nem csak a környezetvédelmet csökkenti, hanem folyamatok tudatosítása révén környezettudatos cselekvésre is ösztönöz.

A környezetminőség javítása a környezeti hatásokon túl társadalmi, életani és életminőségi, valamint gazdasági pozitívumai is lehetnek. A városi környezet minőségének javítása, a környezetterhelés csökkenése közvetlen hatással van a lakosság egészségi állapotára. A publikációk sora igazolta, hogy a lakókörnyezet zöldfelületei és a lakosság egészsége, egészséges életmódja közötti direkt kapcsolat alakítható ki. A zöldinfrastruktúra fejlesztés egyik célja, hogy hozzájáruljon a helyi gazdaság növeléséhez.

Vízgazdálkodás

A klímaváltozás következtében kialakult extrémebb időjárási viszonyok, a hosszabb, szárazabb időszakok, valamint a hirtelen viharok és annak következtében lezuhló nagy mennyiségű csapadékok kihívás elé állítják a meglévő épített városi infrastruktúrákat. A megővekedett együttesen lezuhló csapadék befogadására a jelenlegi csatornahálózat kapacitása nem elegendő. A kapacitás bővítése hosszú távon nem fenntartható, így egyre fontosabb az olyan infrastruktúrák tervezése, amik mintegy szivacsként segítik a víz megtartását.

A korszerű csapadékvízgyűjtési módszerek alkalmazása szorosan összefügg a zöldinfrastruktúra fejlesztéssel. A tervezett épületek közötti nagyobb arányban burkolt területeken, valamint az Ördög-árok part menti nagyobb területű zöldfelületen esővíz megtartása és szikkasztására alkalmas ún. esőkeretek alakítottunk ki.

Az esőkeret célja, hogy összegyűjtse és rövid ideig megtartsa a csapadékvizet, lehetővé téve a víz lassú beszivárgását a földbe. A megfelelő típusú növényekkel beültetve az esőkeretek a madarakat is vonzzák, valamint a rovarokat, és más vadon élő állatokat is. Ezen felül fontos tulajdonságuk, hogy hatékonyan eltávolítják a vegyi anyagok és az ásványi anyagok jelentős részét az esővíz lefolyásából. A hagyományos gyepekhez képest az esőkeretek 30%-kal több vizet tartanak a talajba.

A burkolatok kiválasztásánál előnyben részesítettük a vízáteresztő képességgel rendelkező felületeket, az alól kivételt képeznek a gépjármű forgalomra tervezett területek, ahol a klasszikus alapítmény nem teszi lehetővé a csapadék szikkasztását. Ezek esetében a csapadékvíz közvetlenül a környező zöldfelületekre folyik.

Parki burkolatok – szőrt vízáteresztő felület

Sétányok, terek burkolata – elemes térburkolat

A csapadékvízkezelésen túl a kialakuló hőszigetelés hatásának mértékét csökkentik az olyan vízes infrastruktúrális elemek, amelyek közvetlenül az emberek hozzérét csökkentik. A központi városi tér központjában alakítottunk ki egy egybefüggő nagy vízfelületet, amely a szélteronnal kombinálva jelentős hőtést tud elérni az árnyék nélküli területen, a meglévő zöldterületek mikroklimájára is.

Növényzet

A környezet-alakításnál a célunk az volt, hogy az épületekhez kapcsolódó területhasználatot nem akadályozza maximalizáljunk a zöldfelületeket a fenntarthatóság és az élhetőség javítása érdekében.

A zöldfelületek képesek a környezeti ártalmakat mérsékelni, a káros hatásokat ellensúlyozni, amennyiben egy jól felépített zöldfelületi rendszerként üzemeltetjük. Ilyen szempontból a tervezési terület adottságai igen kedvezőek. Konceptjeink szerint olyan háromszintes növényállományt alakítottunk ki, ahol a városi klímát jól tűrő őshonos, valamint adaptálódott növények alkalmazását részesítjük előnyben.

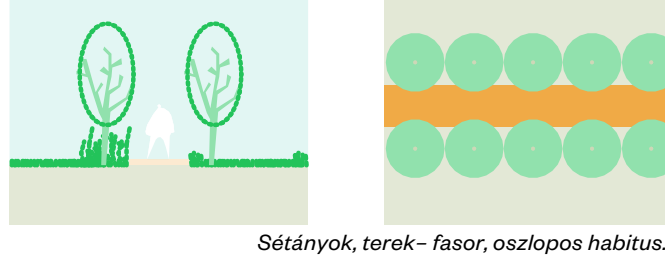
A biodiverzitás az erősen urbanizálódott városokban is fontos, mert minél változatosabb a zöldinfrastruktúra, minél sokrétűbben érvényesülnek az ökológiai törvényszerűségek, annál magasabb szintű az önfenntartó képesség. A nagyobb biodiverzitás magasabb fokú stabilitást és önfenntartást jelent, tehát a zöld- és kékinfrastruktúra üzemeltetés hatékonyság is növelhető.

A jelenlegi növényállomány értékét a fák adják. Az itt található fák változatosak, mind a fajtáikat, mind az egészségi állapotaikat tekintve. A terület faállományának döntő többségére igaz, hogy elhanyagolt, állapotlan fák alkotják, ennek megfelelően kisebb-nagyobb sebek, behorpadások láthatók a törzseken, a koronákban sok az elhalt ág és gyvartörök a szakszerűtlen metszés, csonkítás nyomai is. Mindezek mellett a faállomány magában hordozza a szép kert kialakításának lehetőségét. Ez elérhető a jelenlegi állomány rendszeres, szakaszú ápolásával. A kertépítészeti koncepció kialakításánál törekedtünk arra, hogy minél kevesebb fa kivágása legyen szükséges.

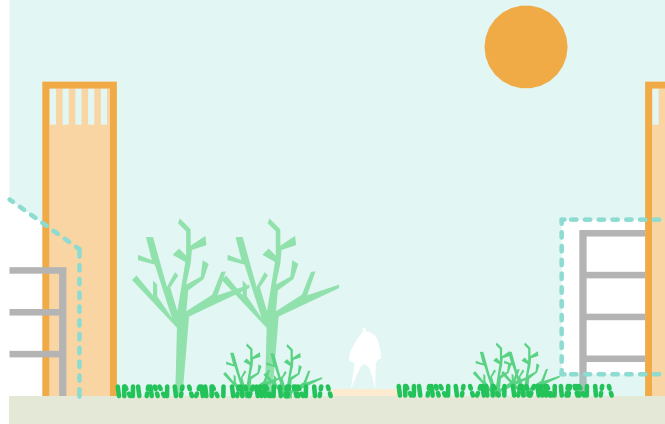
Évi 2x és hetente kaszált gyepek

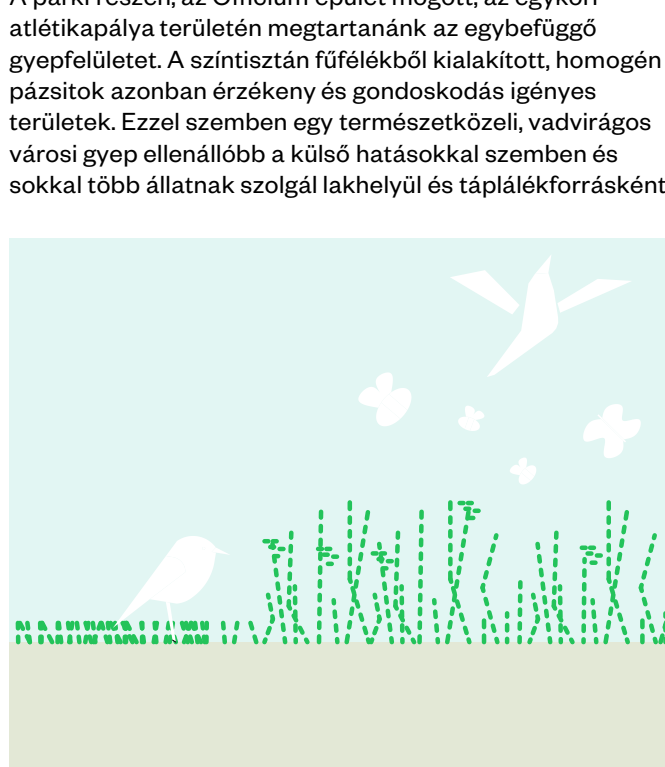
A tervezett faállomány egy része fasor, amely a sétányok mentén jelenik meg. Ezeknek a fáknek a habitusa rendezett, oszlopos lombkoronájú. A terület többi részén megjelenő szőrt elrendezésben álló fasorok pedig oldják az épített környezet urbanus feszesességét. Itt laza ágrendszerű, változatos morfológiájú fajok alkalmazását javasoljuk, kiegészítő fűt kültől való öntözéssel.

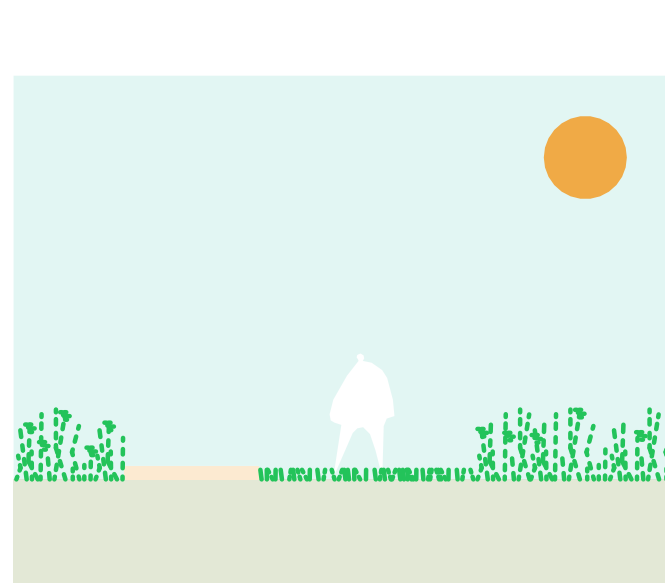
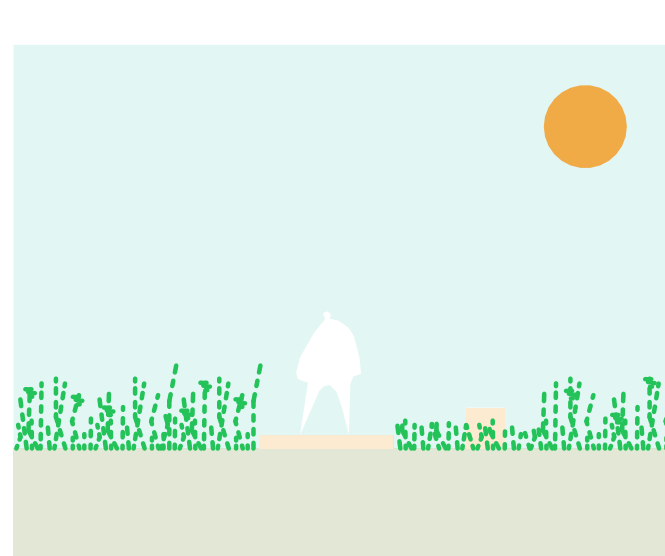
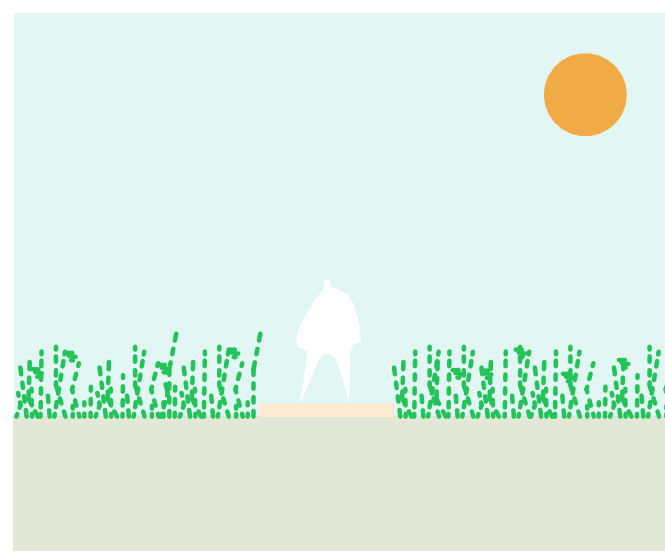
Alacsony fenntartási igényű fajokkal kültetést takaró, terelő, tértároló díszítő funkcióknak megfelelően képes kültetésekből álló cserje- és évelőfoltok, sívkült telepítését javasoljuk a területen. A központi növényi szint magassága városbiztonsági szempontok miatt az alacsony és középmagas kategóriába kell, hogy essen, hogy a teljes tért átjárhatóság a területen biztosított legyen.

A parki részen, az Officium épület mögött, az egykori atlétiakaplya területén megtartanánk az egybefüggő gyepszelvényeket. A szintizált fűfelületből kialakított, homogén pázsitok azonban érzékeny és gondoskodás igényes területek. Ezzel szemben egy természetközeli, vadvírágos városi gyepek olyanok a kültő hatásokkal szemben, és sokkal több állatnak szolgálnak lakhelyül és táplálékforrásként.

A központi gyepek területén többféle karakterű, eltérő kezelési zónákat alakítottunk ki. Mivel a vadvírágos gyepek esetén a tarló magassága, így ezek használhatósága korlátozott. A terület szélén, egybefüggő nagy felületeken hagytnánk ún. bolygatásmentes zónákat, ahol évente csupán két alkalommal történne kaszálás. A terület közepén pedig rekreációs célokra használható, nyírt gyepszelvény maradt.

A zöldfelület fenntartás fontos kérdése a költségcsökkentés, amely a zöldterületek természetességének növelésével, valamint kisebb fenntartási igényű növényfaj alkalmazásával érhető el. A növényfelületek öntözése bizonyos mértékig elkerülhetetlen. Ennek csökkentését segítik a csapadékvíz-megtartó megoldások, illetve az ökológiai szempontú, minél inkább szárazgödör növények alkalmazása. Az ezen felüli szükséges öntözést javasoljuk elsődlegesen a csapadékvíz-tározókból megoldani, és ezt kiegészítő fűt kültől való öntözéssel.

Anyagok

Az alkalmazott anyagok kiválasztásakor arra törekedtünk, hogy olyan anyagokat használjunk, melyek nem csupán funkcionális és esztétikai igényeket elégítenek ki, de a lehető legkevesebb negatív hatással vannak a környezetre.

A burkolatok és borendezési tárgyak tervezése során az egyedi design létrehozása, a megvalósíthatóság és a javíthatóság költségeinek minimumon tartása a cél. A térfelület egységese és minőségi anyagok alkalmazására törekedünk.

A bontott építési anyagok helyben felhasználása csökkenti a szőkobb és tágabb környezet terhelését, és szemléletformáló hatással is. A bontott utépitési anyagok, mint pl. aszfalt, beton, egyéb burkolókövek újra felhasználhatóak a tervezett burkolatok alaprétegeiben.

A fő sétányokon kis- és nagyméretű bazalt kockakövet alkalmazunk, elsősorban a meglévő anyagok újrahaznosításával.

A bazalt kockakö burkolat mellett nagy arányban jelenik meg a városi térer a téglaburkolat. Utalva arra, hogy egykor téglagyár is működött a közelben.

A zöldfelületek burkolatait stabilizált murva, a játszótérnek ütéselnyelő burkolata pedig homok és fenýökéreg. A vízáteresztő felületeknek köszönhetően a csapadék a burkolaton keresztül az altalajba gyűlik és az altalaj átértesztőképességének függvényében elszívódik. Ez mindenképpen környezetbarát megoldás és jövedékeny hat a meglévő zöldterületek mikroklímájára is.

